

Yrkande

M, D, L, KD

2024-06-18

Ärende 8

Yrkande angående – Kompletterande budget maj

Förslag till beslut

I kommunfullmäktige:

1. Förskolenämndens kommunbidragsram höjs med 45 mnkr för 2024 och framåt.
2. Höjningen av förskolenämndens kommunbidragsram i yrkandets beslutspunkt 1 finansieras genom ett ianspråktagande på 45 mnkr av kommuncentrala posten ”allmän reserv”.
3. I enlighet med Förvaltningsrättens beslut i Mål nr 4137-24 upphäva Grundskolenämnden beslut 2024-03-26 § 59 i den del som gäller att avsätta 90 miljoner kronor till elevpengen för att kompensera skolenheternas ökade kostnader för avtalade förmånsbestämda pensioner.
4. Grundskolenämnden får i uppdrag att avsätta de 90 miljoner kronor som avses i beslutssats 2 till elevpengen för kommunala och fristående skolor utifrån gällande resursfördelningsmodell.
5. Samtliga nämnder får i uppdrag att omgående genomlys och följa upp verksamhetens uppdrag och projekt för att pausa de som inte är nödvändiga att genomföra under år 2024 samt överväga om de kan avslutas helt.
6. Begäran från Higab AB om en höjning av lånetaket till 5 100 mnkr år 2024 beviljas.
7. Begäran från Göteborg Stadshus AB om en sänkning av lånetaket till 4 300 mnkr år 2024 beviljas.
8. Kommunstyrelsens förslag om att överföra kommunbidrag om 30 mnkr från äldre samt vård- och omsorgsnämnden till nämnden för funktionsstöd avseende personer med funktionsnedsättning som har fyllt 65 år återremitteras för att beredas vidare.
9. I övrigt bifalla tjänsteutlåtandet.

Yrkandet

I Moderaternas, Demokraternas, Liberalernas och Kristdemokraternas budgetförslag för år 2024 och kompletteringsbudget maj 2024 prioriterar vi välfärdens kärna. Under tider av försämrad ekonomisk utveckling ställs högre krav på ett politiskt ledarskap som vågar prioritera. Vårt fokus kommer alltid att vara det kommunala grunduppdraget och att arbeta för att säkerställa att göteborgarna får valuta för de skattemedel som staden får. Vi kommer alltid att stå på göteborgarnas sida och göra det vi kan för att stärka välfärden.

Förskolenämnden får en ramförstärkning på 45 miljoner kronor för att hantera den akuta situation som den rödgröna budgeteringen försatt verksamheten i. Förstärkning ska fördelas ut till förskolorna via höjd barnpeng samt används för att höja kvaliteten på måltider inom förskolan. Inget är viktigare än en bra start i livet. Därför är det viktigt att

vi kan erbjuda en förskola av hög kvalitet där varje barn, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att utvecklas och få en god kunskapsbas och språkutveckling inför skolstart. Det är i mötet mellan barn och förskolepersonal som kvaliteten skapas och då är personalens kompetens och barngruppernas storlek avgörande. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har med sina budgetar och budgetkompletteringar inte kompenserat förskolenämnden för det behov som finns utifrån löne- och prisökningar, ökande lokalkostnader samt personalkostnader. Detta har lett till att förskolorna tvingats genomföra ett omfattande anpassnings- och effektiviseringsarbete. Ett arbete som både barn och personal betalar priset för, och som vi nu tydligt ser konsekvenserna av. Bland annat så har personaltätheten i verksamheten minskat, vilket syns i utvecklingen gällande måttat antal barn per heltid som har ökat från 4,8 år 2022 till 5,4 i mars 2024. Detta visar tydligt på hur mycket större barngrupperna blivit under den här mandatperioden. Antalet barn i förvaltningens förskoleverksamhet minskar med 0,7 % i relation från förra året, samtidigt som verksamheternas personalvolym under samma period minskar med 6 %. Antalet förskollärare och barnskötare, har minskat med 4,3 procent respektive 2,8 procent i år jämfört med samma period 2023. För att få en budget i balans tvingas nu rektorer ta in fler barn, stänga avdelningar, sätta personal i omställning för att därigenom få ner lönekostnaderna. En konsekvens är att sjuktalen bland personalen på förskolorna har ökat till alarmerande 13%. Förstärkningen behövs omgående och ska användas för att höja personaltätheten och antalet förskollärare per barn samt för att höja kvaliteten på måltider inom förskolan. Det är självklart att prioritera resurser till förskolan där grunden läggs för en lyckad skolgång och ett tryggare Göteborg.

Grundbeloppet för fristående grundskola ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan och fastställas per kalenderår enligt skollag och skolförordning. I det fall ytterligare resurser ges till hemkommunens verksamhet under löpande budgetår, ska motsvarande tillskott tilldelas de fristående skolorna och den enskilda verksamheten. Beslutet som vänsterstyret drev igenom på grundskolenämndens sammanträde den 26 mars strider därför mot bestämmelserna i skollagen om att bidrag till enskilt bedrivna verksamheter ska bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sin egen verksamhet.

I ett beslut den 13 juni har Förvaltningsrätten i Göteborg i ett mål som gäller lagligheten i vänsterstyrets sätt att hantera utbetalningen av kompletteringsbudgeten i Grundskolenämnden konstaterat följande: "Förvaltningsrätten upphäver Grundskolenämnden i Göteborgs kommuns beslut att avsätta 90 miljoner kronor till elevpengen för att kompensera skolenheternas ökade kostnader avseende avtalade förmånsbestämda pensioner och avslår överklagandena i övrigt." Det är därför nu angeläget att beslutet som vänsterstyret fattade i mars upphävs och att utbetalning till både kommunala och fristående skolor sker skyndsamt.

De resurser som tas upp i detta yrkande är redan avsatta. De kan dock inte betalas ut på grund av vänsterstyrets oförmåga att sköta verkställigheten på ett lagenligt sätt. Det enda ansvarsfulla i det läge som nu uppstått är att nämnden beslutar att dela ut de 90 miljonerna till både kommunala och fristående huvudmän utifrån *Lagen om offentliga bidrag på lika villkor* och gällande resursfördelningsmodell.

I tjänsteutlåtandet föreslås att Higab AB beviljas ett utökat lånetak om 200 mnkr, samtidigt som Stadshus AB föreslås även att minska det totala lånetaket med 800 mnkr för att undvika en utökning av koncernens samlade lånetak. I den beslutade budgeten av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har kommunstyrelsen fått delegationen att justera storleken på enskilda bolags lånetak på begäran av Göteborgs Stadshus AB. Vi var redan då emot att överlåta delegationen till kommunstyrelsen då frågan är av principiell beskaffenhet. Lånetaket är att betrakta som en säkerhet för kommunfullmäktige och är därmed en fråga som är av stor vikt och principiell beskaffenhet som inte kan delegeras. Därav bör beslutet om begäran från Higab AB och Stadshus AB avgöras i kommunfullmäktige. I kompletterande budget mars 2023 beslutade kommunfullmäktige att bevilja hemställan från Renova miljö AB om höjt lånetak. Då påpekade stadsledningskontoret att hemställan borde underställas kommunfullmäktige, även om det rymdes inom den totala externa skulden för koncernen. I samma fråga påpekade stadsledningskontoret att det var viktigt att Renovas hemställan och eventuellt kommande framställningar om förhöjt lånetak skulle prövas av kommunfullmäktige. Vi delar stadsledningskontorets bedömning.

Göteborg levererar sämre välfärd än många andra kommuner, trots att staden har högre kostnader än jämförelsekommuner. Vi kommer alltid att prioritera välfärdens kärna för att göteborgarna ska få valuta för de skattemedel som vi förvaltar. Tyvärr har stadens arbete redan utökats med symbolpolitiska åtgärder sedan vänsterstyret tog över makten i Göteborg. Konkreta förslag saknas för att frigöra medel till välfärden, samtidigt som symbolpolitiska åtgärder genomsyras i stadens budget för 2024. Det handlar bland annat om att öka andelen vuxenutbildning i egen regi, införandet avförkortade arbetsdagar, satsningen på “stadens infrastruktur för demokrati med invånarguider” och ständigt ökade bidrag till cykelsatsningar. Exempelvis bedömer förvaltningen för arbetsmarknad- och vuxenutbildning att den ökade andelen vuxenutbildning i egen regi kommer att kosta mellan 44–87 mnkr per år utan ökad garanterad välfärd för göteborgarna. Dessa förslag föreslås avbrytas för att omprioritera medel till välfärden. Göteborgs Stad har en stor organisation som sträcker sig från uppdrag som är lagstadgade till uppdrag som har tillkommit genom diverse politiska beslut. Men nu har den kommunala kostymen vuxit allt för mycket. Politik handlar om att våga prioritera. En allt för alla politik med en växande kommunal kostym som urholkar de ökade skatteintäkterna leder på sikt till en mindre och sämre välfärd. Planer och projekt som inte tillför nytta för göteborgarna ska pausas eller avvecklas för att prioritera välfärdens kärna.